

трошку самих сопственика, а да им се не отворе у ту сврху потребни јефтини кредити. Вршењем овога посла баш на овај начин, т.ј. ако га изводи у својој режији општина као колектив, а не сваки појединац засе, најекономичнији је и најсношљивији, а заправо и једино могућ за оних 70% ситних сопственика, које ма каквим мерама присиљавали, не би могли натерати, да од свога и онако већ несношљиво ниског животног стандарда још нешто одвоје за бетонске белеге, да би њима ограничили трајно своје ситне парцеле.

На овај начин извођење омеђавања трајним белегама најсношљивије је већ и зато, што највећи део трошкова сnose у виду кулука — богатији у превозним средствима, а сиромашнији у радној снази — најмањи могући део, који изискује овај посао, сnose у новцу, до кога они иначе данас врло тешко долазе. Још нешто. Највећи део трошкова у новцу око омеђавања пао би на имућније земљопоседнике, јер би исти, пошто имају релативно мали број међних белега, будући да имају обично крупне парцеле, поднели далеко веће трошкове, зато што би се отплата дуга вршила из редовног општинског буџета, а овај се разрезаује пропорционално пореској снази сопственика, а не према потребном им броју међних белега.

Аким Миљанић, геометар.

Како би требало организовати омеђавање

У нашем Гласнику све чешће наилазимо на чланке у којима појединци и стручне организације констатују да је неопходно потребно пре детаљног катастарског премера омеђивати парцеле трајним видним белегама. Значи сви осећамо да би катастар земљишта много и много више значио са омеђавањем као што је то Закон о катастру предвидео.

Сад се поставља питање па зашто се не врши омеђавање. Не врши се зато што, ако би се оно извршило као посебна операција пре снимања уз суделовања државних органа коштао би државу великих издатака, а ако би се са премеом чекало док сами земљопоседници изврше омеђа-

вање онда би то премоер много одуговлачило. Зато се присту- пило методу: „снимај **како** стање нађеш на терену“ ако омеђи добро је дошло. Овакав начин снимања био је до сада. Може се рећи да је за 50% парцела премоер извршен према стању како је нађен на терену, а остатак је сниман по омеђавању извршеном малим кочићима од стране земљопоседника. Ови кочићи више пута су толико слаби да их нестане одмах после премоера. Имао сам прилике да видим да сам поседник са своје већ премоерене парцеле вади коље да истим обележи парцелу која још није премоерена!

Права је истина да има земљопоседника који су толико сиромашни да не могу прибавити прописне белеге за омеђавање, а нарочито у равници где их колима треба из далека вући или куповати други материјал за омеђавање. Има их који неће, али их је највише који омеђивање не врше зато што су необавештени шта би оно и за њих саме значило.

Мишљења сам да би Одељење катастра требало досадашњи метод омеђавања изменити. Још је на време и то би много значило. Оно као велика државна установа може наћи начина, да оне који не омеђавају из необавештења, упути преко својих органа, а оне који неће, да натера законским прописима који јој стоје на расположење.

Колико год омеђавање изгледа проста операција ипак за њу треба извесна организација, упуства и надзор државних органа. Сви бисмо били за, јер би то идеално било да се омеђавање изврши предходно комисијски уз суделовање поред заинтересованих земљопоседника још: геометара, полицијског или још боље судског органа и општинског претставника. Но, поред помисли да би овакав начин омеђавања коштао Државу колико и детаљни премоер мора се попустити и потражити неко средње решење по коме би на државу пали што мањи издаци, а да се ипак постигне омеђавање прописним белегама бар за 50% парцела.

Ја ћу покушати да укажем на овоме месту који би то начин био и како би требало организовати рад.

1. Избор повереника за омеђавање.

Да Министарство финансија — Одељење катастра у споразуму са Министарством унутрашњих дела, пре почетка триангулације у појединим срезовима, изда наређење Општин-

ским управама, по коме би ове имале да изаберу за територију сваке Катастарске општине по једног повереника за омеђавање и овоме по једног заменика. Ови повереници могли би да буду из реда чланова сеоске управе. Главно је да буду млађи писмени људи и у свему исправни.

2. Дужност повереника.

Дужност изабраних повереника била би да директно воде надзор над омеђавањем, неупуштајући се у расправљање права својине сем ако су у питању општински путеви и општинске утрине зашто би имало овлашћење од општине. У том циљу Министарство би требало да им изда писмена овлашћења, да могу писмено опоменути сва лица која у одређеном року не изврше омеђавање. Обрасци за те опомене требали би да буду готови, тако да повереник има само име попунити и преко општине на потпис или пред сведоцима преда дотичном. Реверсе од опомена задржавала би на чување Општинска управа све док дође Секција за детаљни премер. Секција би понова оставила рок за омеђавање и још једном писмено опоменула оне који се првој опомени нису одазвали. После тога рока ко не би извршио омеђавање предузела би Секција поступак по чл. 11 Закона о катастру земљишта. Реверси од опомена чували би се за предају Катастарским управама.

3. Упуства за омеђавање.

Даби земљопоседници могли да схвате како треба вршити омеђавање и каквим белегама, потребно је да их у томе стручно лице практично упуту. Ово би се постигло са најмање издатака за државу кад би Одељење катастра то ставило у дужност геометрима који раде на тријангулацији. Они иначе морају да долазе у сваку Катастарску општину и то баш годину или више пре детаљног премера. Том приликом, задржавањем у сваком селу због омеђавања само један дан могли би довољно да упуте земљопоседнике како се врши омеђавање. Омеђили би неколико парцела које би служиле као угледно омеђавање и одржали предавање о значају омеђавања. Исто временомogle би упутити одређене поверенике како се попуњавају писмене опомене.

4. Награда побереницима.

Омеђавање би вршили и набављали белеге о свом трошку сами земљопоседници, јер је то њихова дужност и право. Рад повереника за надзор омеђавања треба да награди држава у висини фигурантске дневнице. Број дана потребан за тај посао могао би се у напред приближно одредити према приближној површини и броју парцела у дотичном атару. И ове приближне податке могли би да дају геометри приликом рада на тријангулацији.

5. Надзор државних и општин. власти.

Поред повереника који би директно контролисали омеђавање, потребно би било ставити у дужност државним установама и њеним органима да приликом вршења своје редовне дужности скрећу пажњу поседницима на омеђавање и опомињу их на извршење истог. У ове би прво могло да буду чиновници финансијске струке, којима би Министарство финансија могло то нарочитим расписом ставити у дужност.

Општинске управе, по својој дужности требале би се старати о омеђавању општинских путева и сеоских утрина. А требало би им ставити у дужност још и то, да поднесе месечне извештаје о напредовању омеђавања и раду повереника и наредити да одмах уручују писмене опомене дотичнима чим их повереници њима предају.

Омеђавање државних шума, државних и бановинских путева и жељезница спада у дужност надзорних установа, па би ове требало две године дана раније службено известити да изврше омеђавање, а после годину дана тражити обавештење шта је у том погледу учињено.

6. Предрачун трошкова за омеђавање.

Ако узмемо за пример један срез од 50 катастарских општина; дневно плата и дневница једног тријангулатора 120.— дин.; дневница поверенику 15.— дин.; а с претпоставком да би просечно сваком поверенику требало одредити 90 дана, које би имао да употреби на преглед омеђавања и попуњавање опомена једне катастарске општине добићемо предрачун утрошка у таквом срезу и то:

за геометра 50 дана \times 120 дин. = дин. 6.000.—
 за поверенике 50 кат. оп. \times 90 дана \times 15 дин. = дин. 67.500.—
 Укупан трошак за омеђивање среза Динара 73.500.—

У оним срезовима где је тријангулација постављена потребно би било изаслати стручно лице специјално да да упуства, у коме би се случају цена омеђавања повећала.

Напред изложени поступак код омеђавања сматрам да би убрзо оправдао утрошено време и новац, а зато ево доказа:

1) Олакшало би детаљни премер те би се свака Катастарска општина могла бар три дана пре завршити. Нека једна група која ради на њему просечно кошта државу дневно 200.— динара, то је у једном срезу од 50 катастарских општина 30.000.— динара.

2) Убрзало би и излагање катастарског операта просечно у свакој Катастарској општини за један дан, што би за означени срез износило 5.000.— динара.

Рад би и код премера и излагања још више био олакшан кад би се код премера за фигуранта, а код излагања за општинског претставника, примио повереник из дотичне катастарске општине.

3) Највишу би олакшицу омеђавање учинило одржавању катстара. Само због грешака које су дошле од неомеђавања сталним белегама потребна су управама више по 2 службеника и то: један геометар и један дневничар. Рачунајући да њихове принадлежности, заједно са дневницима геометра, износе годишње свега динара 38.500.— то је са оним под тач. 1 и 2 укуп. Дин. 73.500.—

Дакле, само код премера и одржавања катастара у првој години надокнадио би се утрошени новац на омеђавање.

Али то није све. Преимућство омеђавања је велико и познато свима па би излишно било то овде излагати. Ја ћу напоменути само ово: Реверси од писмених опомена служили би згодно Катастарским управама као писмен доказ да је на време сваки био упозорен да изврши омеђавање. Често се дешава да баш они који нису извршили омеђавање приговарају Управи да нису били позвати и траже исправку о државном трошку. Њима би се тек тада с правом могла наплатити такса за поновно премеравање.

Онда би од настаријег до најмлађег службеника катастра сваки осећао, да је учињено све што се могло, за извршење омеђавања. Нико тада неби имао ни право нападати на рад Одељења катастра.

Претставка удружења Југословенских инжињера и архитектата на господина министра финансија.

Пред нама се налази претставка Удружења Југословенских инжињера и архитектата поднесена на Мин. финансија, садашњег председника краљевске владе Г. др. *Милана Стојадиновића*.

Подношење предње претставке изазвало је приличну узнемиреност у нашим редовима, те је на Главној скупштини у Загребу дошло до изражаја, тим пре што је ово први пут да се Инжињерско удружење појављује са својом претставком.

До овог негодовања на скупштини дошло је услед тога да ни Удружење, ни поједини чланови нису знали тачну садржину претставке, а достављено им је да је иста уперена против геодета и геометара. Но, и на главној скупштини у Загребу и доцније није престало интересовање за ову акцију Инжињерског Удружења. Ради тачног обавештења, у смислу одлука конгреса Гл. Управа обратила се је на Удружење Југ. инж. и архитектата с молбом да нам даду тачно обавештење о подношењу предње претставке, те да нам доставе копију исте.¹⁾

У међувремену Удружење Југослов. инж. и архитектата обавештено о расправи на Скупштини у Загребу по овом питању, у жељи да пружи Удружењу тачно обавештење, доставило је препис предње претставке са пропратним писмом у коме кажу: „На скупштини у Загребу дошло је до речи и скроз нетачног тумачења. Да су такви наводи из основа погрешни, цењени наслов ће се најбоље уверити кад пажљиво прочита претставку. *Очито је да се овом претставком*

¹⁾ Истог дана кад смо тражили обавештење добили смо претставку и пропратни акт, те види се да је жеља била Инж. Удруж. да нас сами обавесте.